

In foc, sus la munte

Ce triste sărbători
De trei ani de-arândul,
Trist e și pământul
Și pământul plânge
De atita sânge
Ce din eroi curge,
Care-s sus la munte
Ca ploaia din nori,
Ne-așteptam la bine,

Dar Dumnezeu știe
Când poate să fie,
Căci acestea toate-s
Păcatele noastre
Care le-am făcut,
Acum cer tribut —
Cer și de la mine.

Dumnezeul sfânt
Cere îndreptare
Dela fiecare,
Deci prin rugăciune
Și prin fapte bune
Să li dovedim
Că toți îl iubim —
Cei ce-i călcăm pământul.

Ațuncia se poate
Că Domnul ne iartă
Și nu ne mai ceartă.
Mamă!!
Eu te rog pe tine
Să-l rogi pentru mine,
Că iată azi, mâine
Și al meu rând vine
De-a merge la oaste.

Ca să mă păzească
De arma dușmană
Ca să nu-mi rămăcă
Trupul la odihnă
Pe câmpul de luptă,
Ori să rămân schilodil,
De granat batjocorit,
Dumnezeu să mă ferească!

Nu mi-ar părea bine
Să scap de armată,
Căci e lumea toată,
Eu încă aș vrea
Să-mi apar țara mea,
Că toți au plecat
Dela noi din sat —
Feciorași ca mine.

Eu am mai rămas
Că încă sunt tinăr
Și sunt slab la umăr,
Să mă întăresc,
Puțin se mai cresc,
Să lucr pământul
Până-mi vine rândul
Să m'arăt viteaz.
Sunt și eu dator

Să lupt pentru țară,
Să nu las să piară
Mândrul nost Bănat,
Ce-i încoronat
Cu pământuri bune
Cum nu este 'n lume —
Alt mai roditor.

Și e inzeștrat

Rusia nu se mișcă

Ce nu încearcă acum statele Ententei, ca să miște, să înduplece colosul rusesc pentru o nouă ofensivă! Dar rusul deșteptat din orbirea lui, rămâne încă surd la rugămintele și stăruințele engleze, franceze, americane, italiene.

Prețul unui exemplar 10 ileri.

Dela Dumnezeu
Cu tot darul său,
Și coruri frumoase
Sunt în partea noastră.
Cel din Chiseleu
Unde cânt și eu
E cel mai vechi din

Unde mama mea
A cântat și cântă,
Sopranistă bună,
Tatăl meu tenor,
Eu sunt bariton,
Uica-i dirigent,
Cântă n-instrument —
Și eu tot așa.

Preot și docinte
Avem și-am avut,
Căror le-a plăcut
Să avem în sat
Un cor minunat,
Și la sărbători
Aveau mari plăceri —
Ca corul să cânte.

Și se delecteze
Cu cântări frumoase,
Biserica noastră
Era împodobită,
De popor tixită,
Noi, corul cântam
Și o împodobiam —
Cu cântări alese.

Astăzi s'a schimbat
Bucuria n' a jale
La mic și la mare,
Biserica-i tristă
De popor lipsită,
Corul nu mai este
Decât o poveste —
Că nu-i nime n' a sat.

Că sunt restirați
Pe câmpul de luptă
Unde soartea tristă
Pe toți i-a chemat,
Casa și-au lăsat
Soții și părinții
Și copii micuți —
Mergând spre Carpați.

De mulți nu se știe
Unde au trecut,
Că nu scriu mai mult,
Au trecut pe veci
În mormânturi reci,
Familia-i așteaptă
Că barem odată —

Căci cel viu mai scrie
Chiar să fie prins,
Oși în spital dus,
Dar cei dela front
A scrie mai pot,
Numai din mormânt
Nu mai scriu nici când
Familiei să știe.

Să rugăm pe Domnul
Să facă sfârșit
Cât mai în curând,
Pe toți să ne ierte,
Pe vii nu-i mai cere,
Dar și pe cei morți
Să-i ierte pe toți —
Să 10age tot omul.

Doamne, fă împăcare,
Că tu ești mai mare
Și ești și mai tare,
La a ta porunca
Tot capul se pleacă,
Cine nu voiește,
Doamne! pedesește —
Fie acela oși și care.

Daruri pentru prizonieri.

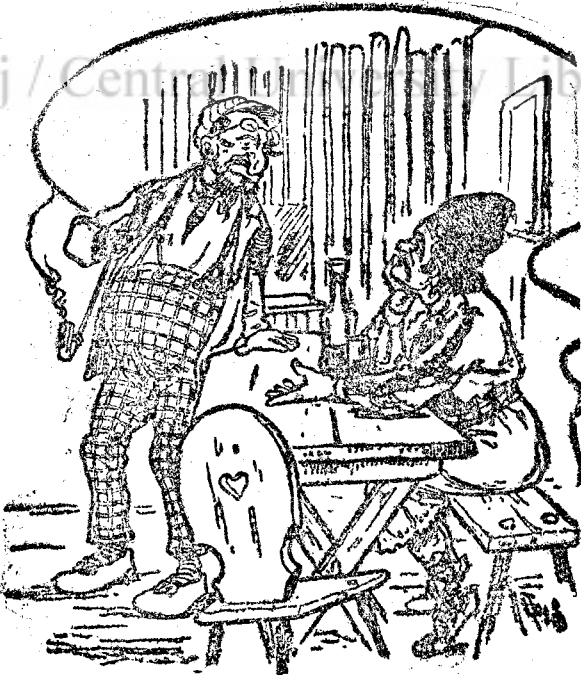

Tu ce-i trimiți bărbatului tău prizonier în Rusia?

— Niște batiste, o pereche de mănuși de iarnă, țigări și țigarete. Dar tu?

— Eu încă țigarete și un pachet cu cele mai felurite fotografii ale mele, ca Rusoaicele alea să crape de năcaz, văzând ce nevestică frumoasă are bărbatul meu!

Obraznic.

Ospătarul: Care va să zică nu poți să mi plătești consumația? Atunci am să aduc un polițist.

Oaspele: Și crezi, că ăla are să-ți plătească ce-ți sunt eu dator?

Țiganul în războiu.

— Mă Ciorăilă, tu lost-ai în foc?

— Fost zău cu aia, dar nu odată! De-o sută de oși am cărat apă până am stins un sat aprins de Muscați.

— Nu așa, țigăreț! Ai lost în tranșee?

— Da cum nu doar tot cu estentasiile am umblatara.

— Nu mă pricepi băbăuț! În sanjuri lost-ai mă în sanjuri?

— Hei, să murea moartea cu cine stătea ascuns în câmp, mă gândeam până să galcească Muscații cu ai noștri!.

Cântec de pe frontul Italiei

Frunză verde viorele
Scriu în niște zile grele,
Frunzuliță de pe vale
Tot la stintele Rusale
Am avut un foc mare,
C'am plecat la înaintare.
Ziua am stat, tot supărat
Sub pământ cu tot băgat,
Ne-am ascuns cu toți gramadă,
Dușmanul să cu ne vadă,
Ziua trece ne 'ncetat
Vine ceasul de plecat
Să plecăm să n'aintăm
Pe dușman să-l alungăm.
Tot am stat și ne-am gândit,
Porunca a și venit,
Domnul Oberleutenant ne-a spus
Că-i vremea acum de dus,
Pe Dumnezeu să-l rugăm
Și n' aștelunguri să plecăm.
La opt ciasuri ne-am gătat
Și n' aștelung am și plecat.
Frații la »Angriff« s'au dus,
La dușman au și ajuns,
Dușmanu n' seamă n'a luat
Și cu toții s'au prețat
Și la noi cu toți veneau
Și tare se bucurau,
C'au avut așa noroc
C'au scăpat din acest foc,
Acu s' în țară la noi
Pân' se gata acest război,
Frunzuliță de trifoi
Vai Doamne, amar de noi,
Că trei ani se implinesc
La pace nu se gândesc
Și bătaia nu se gata
Până-i gata lumea toată,
Doamne Dumnezeu sfânt
Ia te uită pe pământ,
Câtă jale-i acum la noi
De trei ani tot la război,
Ziua, noaptea tot umblăm
Pe dușman să-l înhățăm
Ca bătaia s'o gate
Să mergem la a noastre sate,
Să dăm mâna frați cu frați
Că ni-s tare înstrăinați,
Unii is prinși în Rusia
Alții în Italia,
Noi ni-s în a noastră țară,
Ne luptăm și n' intrăstă vară,
Până când se va sfârși
Numai Dumnezeu va ști.

Caporal Vichente Stingaci,
la Inf. Reg. 43. Mga. Komp. II.

Strigăt de desperare.

Holtețul (agitat către găzdoaie): Sârbia întregă e curățită și acum și Muntenegru, — numai odaia mea încă e tot necurățită!

Din o povestire de dragoste.

În timpul anilor ce trecură în neantul uitării, iubirea lor reciprocă dispăru tot mai mult. În sfârșit ei se plictiseară atât unul de altul, cât într-o zi — se căsătoriră.

Câte se cer unui aviator.

Ofițerul de aviație oprit pe stradă de un băiețas, care plânge gângăvind ceva. Ofițerul nu prea înțelege ce vrea și îl întreabă: Ce te doarești dela mine, micuțule?

Băiețelul: D-le aviator, te rog, te rog, vai, ... mi-a sfârșit canarul meu... te rog prinde-l cu acropianul d-tale!

Scântie de granată.

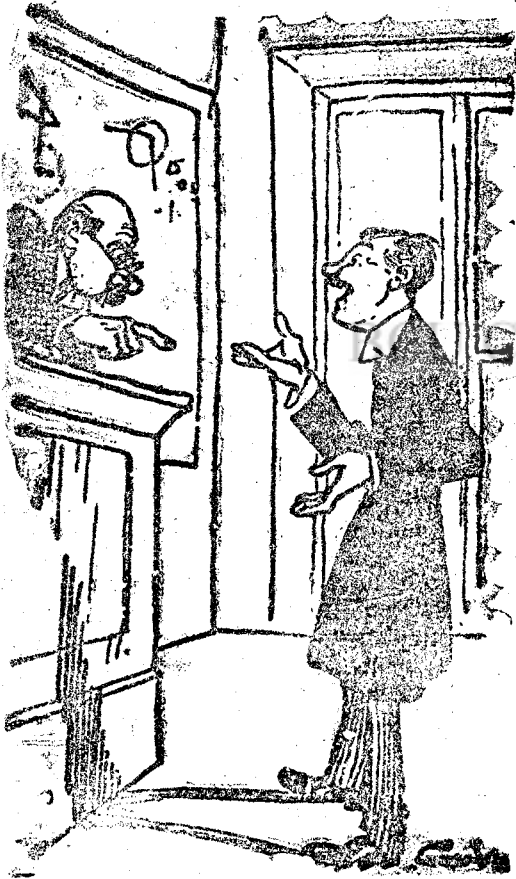
Rușii susțin în continuare cele mai importante poziții pe care le cuceresc și nu sunt în stare să le susțină niciodată.

Una o partidă câștigată

— Sahul e un joc de noroc.
— Ce vorbești așa prostie.
— Pentru mine e joc de noroc. Căci rar am norocul să aflu, ca acum pe unul, care joacă și mai prost ca mine.

și una și alta e reparație.

— Doctorul (către ceasornicar): Ei, meștere, cât să-ți plătesc pentru osteneala, căci văd și eu acum că ceasornicul meu umblă.
— Ceasornicarul: Cred, domnule doctor, să ne împăcăm fără parale. Dă-mi ai dres nevasta bolnavă, și eu ți-am dres ceasornicul.

Blății africani.

— Soldații noștri din Africa iughița de frig dă-le general!
— Generalul francez: Trimite-i imediat în linia de foc să se încălzească!

Neputii noștri.

— Costică: Unchiule, mai bea coteva băuturile cu vin!
— Unchiul: De ce, Costică?
— Costică: Ești așa caraghios și spui că bea băutura proștii, când ești beat!

Pe timp de lipsuri.

Un soldat vine încuartirat la o femeie seracă, care nu-i poate da altceva de mâncare decât o zeamă de mălai și obosit de marșul lung o mănâncă cu resignație, femeia pofindu-i poftă bună zice: Mămâncă dragul meu, că vine de la inimă!

— Da ceva ce vine de la porc, n'ai de fel la casă? că mi-ar mai plăcea?
— reflectează soldatul cu ironie.

Un copil al Parisului.

— Cum îi merge tată-tău?
— Papa este răcit.
— Ce spui, încă nu i-a trecut?
— Eh bien, el e de vină.
— De vină el? Pentru ce?
— Mon cousin, spunea, că mama e rece ca marmora, și d'acolo îi vine, dacă nu dă divorț!

Skoda doctor de onoare.

— Ai cetit, că Skoda, marele fabricant de arme al Austriei, a fost distins cu titlul de doctor onorific?
— De ce oare?
— Probabil fiindcă îi lecuiește pe Ruși cu fier de granate și șrapnele.

Acum așa este.

Mitică: Mama, cum se face, că în fiecare an capăt un frățior ori o sorcioară, iar anul acesta nimic?

Mama: Ei, dragul meu, de astădată cocostărcul e la front.

Scuză.

— Invățătorul: Ce? N'ai fost în stare să faci nici calculul acesta de adunare?

— Micul discipol: Tata a zis, că nu-i nici o pacoste, — că Hindenburg, marele general german, nici el nu știe să adune. Totdeauna are mai mulți prizonieri ruși, de câți avizează prin telegrame.

Micul diplomat.

Tata: Apoi nu-mi place, Mitică, te-ai învățat să scrii, ca să profiți ceva până ce să deschid școlile, dar tu scrii rău de tot.

Mitică: Apoi tată dragă, tu ești prea cuminte, tu ești profesor, dar un învățător o să fie mulțumit cu cât am învățat de la tine.

O »bravă« femeie.

— Ce văd, madam Ghighimoc, iar cu o pălărie nouă? Trebuie că ai mulți bani!

— Din contră. Pălăria asta mi-am tras-o de la gura bărbatului.

„Casa rea“

Cei mai iscusiți dintre săteni credeau că venise anume cărturarul pentru »casa rea«. Oamenii de toată mână dădeau din umeri și închideau din pleoape, în dorința de a-și închide mintea pentru priceperea tainei. Nu erau bucuroși să găzduiască în capul lor rostul unor lucruri mai presus de firea omenească.

Cărturarul venise în sat, cine știe din care parte a lumii, trecuse pela biserică, își făcuse cruce ca toți creștinii, și se oprise tocmai la »casa rea«. În drum, în fața casei îngrădită cu gard viu și năpădită de bozii, de palmidă și de cucute cât omul de mari, moșneagul cu părul alb ca fuiorul, își lăsase jos de pe umeri desagi plini cu cărți, și căuta cu ochii un om, cu care să poată vorbi.

— A cui e casa asta? — La întrebare cărturarul, pe întâiul îns ce s'a ivit pe șoseaua comunei.

— Iia lui Nichita (Cobea) — a s'a răspuns.

— Cheamă-l aici! — a poruncit bătrânul, și pletele lui albe scânteiau la soare ca argintul lunii.

— La ce l-aș chema? — a întrebat săteanul. Casa asta e pustie de zece ani, și așa are să rămână. Nu cutează nimeni să măe noapte între pereții ei!

Cărturarul și-a ridicat grelele lui sprâncene și l-a privit lung pe cel cu care vorbea.

— Vrei să-mi pătrunzi în cugetul dojeni ei. Cheamă-l, îți spun.

Săteanul s'a supus, măhnit că nu-l ascultase dintru început pe moșneagul ciudat și frumos ca din cărți.

Nichita (Cobea) s'a ivit pe dată, aflând despre ce este vorba.

— Căta chirie să-ți plătesc, ca să stau în casa asta?

(Cobea căsca ochii mari, nedumerit. Streinul stăruia. Proprietarul nu cerea nici o plată.

— Fie după voia dumitale, dar rău faci! — îngăimă Nichita. Măși găsi chiar eu sălaşuri bune și tot pe de geaba. Te-as găzdui la mine... Nu era chip.

— Intră dar! — se învoi Cobea, și dădu poarta de zăbrele în lături. Sunt acolo, urmă el, și pat și masă și scaune, căci n'a cutezat nimeni să se folosească de ele.

Moșneagul își luă desagi cu cărți pe umăr, și pasul lui bătrân despica erburile nalte și împletite între ele. Nichita se mai dase înapoi cu un pas, privind în urma cutezătorului unchiș. Cu genunchii, cu pieptul, cu mâna, abia răzbia cărturarul prin bariile înalte. Nu se mai vedea din ele. Printre foile late de lipan, când și când răsărea palăria neagră, mare cât luna plină, a unchișului. Când ajunse pe prag, Nichita îl văzu întreg, o clipă, și cărturarul intrase pe ușa deschisă, ca în casa lui, cu desagul de cărți pe umăr.

Târziu adormi satul în noaptea aceea și plin de îngrijoare.

Către miezul nopții, după cum îi era obiceiul, cărturarul se deșteptă din somn. Aprinse două făclii de ceară și se așeză la citit. Sta plecat pe masă, barba-i căruntă i se resfira pe jumătatea cărții și, pe măsură ce citea, se trăgea către piept.

Un șgomot ușor străbătu de pe afară. Bătrânul nu lua aminte. Un zureit de lanțuri se apropia. Ușa odăii se deschise, zureitul lanțurilor intra pe ușe. Un schelet, ca toate scheletele, dar ferecat în lanțuri de mâni și de picioare, veni până în dreptul bătrânului cărturar.

Moșneagul ridică ochii de pe carte: — Am treabă acum. Vino mai târziu! — rosti bătrânul și-și infundă privirea în foile galbene ale psaltirii.

Scheletul se întoarse pe picioarele-i de ciolane. Lanțurile grele se izbiră între ele, o pulbere roșie de rugină se scutură pe podele. Zureiră iarăș fiarele și șgomotul lor se perdu în pustia tăcere a nopții, grăbită să-l acopere.

Ca la un ceas de liniște se scurse. Numai foșnirea de frunză uscată a foilor cărții și pălpăitul sfios al făclilor se stingeau în odaia cu ungherele țesute în pânze de păianjun. Un ceas, și iarăș larma ciudată învie. Cătuse de cătuse lovite: zori! zori! șgomotau în tăcere. Ușa se deschise. Acelaș schelet curmat de frare, ferecat, aceiaș hărnasul mușcat de moarte, cu ranjetul dinților fără de buze.

— Ți-am spus că am treabă! — își încruntă moșneagul albele-i sprâncene, supărat. Vino mai târziu!

Cu un oftat mișcă para făclilor de ceară. Rămășița de om, se întoarse către ușe. Călca încet, cu părere de rău. Cătusele sunau, își spuneau cântecul lor de robie.

Peste vre-o două ceșuri iarăș lanțurile grele zornăiră cel curmat de ele, își arată titva goală, coastele înșirate, toată jalnica despodobire omenească, după moarte.

— Am isprăvit zise cărturarul, închise psaltirea scorțoasă și și-o strecură în buzunar.

Umbra lui mare ocoli jumătate din odăe. Larma cătuseilor izbucni zorită, în liniștea de piatră. Bătrânul călca în urma scheletului, trecea prin întunerecul sălilor, slab luminate, ca de-o părere, de albul oaselor ciudatei călăuze.

Schelet și moșneag într'un pas pășiră în pridvor, coborând scările putrede, și călcară printre bătăriile înalte ca niște arătări.

Străns de pasul mortului, mort de cine știe când! se ținea cărturarul. Și iată că mortul, cu lanțuri cu tot, într'un sunet repede acoperit, pieri în pământ. Bătrânul vraci puse de grabă palma pe locul, în care văzuse ca se strecoară scheletul. Era cald poate locul acela.

Aici! murmură cărturarul și se sculă se psaltirea din buzunar. Să-mi păssem, mai spuse el, pentru mâine, și

așeză cartea la pământ, printre bucurii.

Se făcuse de mult ziuă. Cărturarul, liniștit, își făcea obiceiul, dormia ca în casa lui. În drum, în dreptul porții »casei blestemate«, Nichita, primarul, notarul, hangiul satului, se așezau în gândurați, așteptau, doar îl vor vedea pe străin, răsărind în privdor. Necunoscutul se ivi taman după prânz. Era senin la chip și mai odihnit decât în ajun. Despica în sânge bălăria și veni întins către oamenii de pe șosea.

— Chemați groparii cimitirului vostru, oameni buni, glăsui moșul. Iar la un ceas după aia să vie și preotul, ca să prohodască.

Notarul și alt sătean, plecară ca la poruncă.

Când groparii veniră, streinul îi luă cu el, îi duse la locul unde îi aștepta cartea lui bisericească.

— Săpați aici, oameni buni.

Groparii se apucară de lucru.

Trecu un ceas, trecură două, trei ceșuri se scuseră. Muncitorilor nu li se auzia gura. Săpau vânjof, îngrijorați doar vor isprăvi. Se daseră mult în lături și cărturarul și oamenii satului. Lung și fricos îl priviau țărani printre gene pe vraciul venit ca din cer. La o vreme groparii eșiră rând pe rând afară din groapă. Isprăviseră lucrul lor. Cărturarul, preotul, sosit și el, oamenii din sat se apropiară.

Un lung schelet omeneșc, cu grele și ruginite lanțuri prinse de mâni și de picioare, se înfățișă privitor.

— Citește părinte: stălpii! grăi cărturarul.

Toți cei de față își făcură cruce. Cu glas tremurat citia preotul. Câteva făclii își tremurau văpaia, aprinse în mâni șovăitoare. Capetele descoperite, se plecau adânc.

»Aleluia! Aleluia!« rosti preotul. — Lanțurile zureiră în fundul gropii. Cătusele se desferecară de pe turloaele mânilor și ale picioarelor! Parcă un oftat eși din fundul gropii. Lumea de față își făcu sfânta cruce. Când parintele își sfârși prohodul, se asvârli peste oasele înșirate țărână, ca peste toți morții.

— De-acum se va odihni, oameni buni! închee cărturarul, și se trase din cercul oamenilor, fără ca vre-unul să ia aminte. Când se dumeriră că lipsește, îl zăriră departe, pe creasta unui deal.

De-atunci nu l'a mai văzut nimeni. »Casa rea« s'a mântuit de blestem, iar mortul se odihnește în pace.

Editor și redactor responsabil:

Dimitrie Birăuțiu.

Tipografia »Poporul Român«, VII, Ilka-utca 36

Numai 2 coroane

este abonamentul la Foaia Pop-Român zilnică, împreună cu suplimentele

— »Cucu« și »I-oaia Ilustrată« — pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.